

تورک یوردی

ناشری : تورک یوردی .

مدبری : آق چوره اوغلی یوسف .

صافی ۱۶

۱۴ - زیران ۱۳۲۸

یل ۱

پارچه‌سنى اوقورلر . سوک مصراعك ختامى متعاقب طوراييه ن قيز ،
 كنديسينه وورانى بولمق ايچون (شو دوكدى) ديه بريسينى كوستيرر .
 وورانى بيليرسه (او كسوز اوغلان) او اولور .

استانبولده قيش كيجه لرى آكلنجه لرنده اسكيدن حقيقه شايان مراق
 اويونلر اوينانير ، ماصاللر سويله نيردى . اولجه غايت اديبانه و تزيهاته اولان بو
 اويونلره بالاخره — هر نه دنسه — بعض مناسبت مزانكلر قاريشمش و جريان
 لطيفى غائب ايتمكه باشلامشدر .

حال حاضرده كي عائله حياتنده وكنچلر جمعيتلرنده ، ارككلره عائد ايسه
 طاولا و اسقانييل كورولتولرى ، قادينلره ايسه مودا مباحثاتى و سيله مصاحبه
 اولمقده در . وبوكا تأسف اولنور .

توفيق نور الدين

سياحت

آلتايلره طوغرى

(باشى ۱۲ نجى سايده)

كيدر كن تعقيب ايتديكم يولله ينه سمارايه دوندم ، وايديل اسكله سندن
 طوغرى موقفه چيقسارق عزيزته مهيا قطاره آتلادم . واغونده بولسانلرك
 هپسى اويقويه طالمشلردى . صباحلين اويانديغم زمان يولچيلر ايچنده هپچ بر
 همشهرى سياسته تصادف ايده مدم ؛ هپ يالانچى ايديلر . تخمينمه كوره اراتق
 باشقيرد اولكه سته كيرمشدك . سمارادن شمال شرق سندنه واقع اوقايه طوغرى
 متمد دمير يولينك ده سمارا ولايتى داخلده ايكن باشقيرد يرلرينه كيردرك ،
 اورال سلسله سنى اورته سندن ياروب سيير يايه كچديكى بيلوردم .

جنوباً « اور » نهرينك « اورال » . منصب اولدينى حواليدن ، شرقاً
 قازاقستان صحرائندن باشلايه رق اورال نهرينك صاغ قيسى واورال صرم

طاغلیزینک آتەکاری بونجە ، شمال غربی به طوغری « واتکی » نهرینک
 « قاما » به دوکولدیکی یرە قدر اوزانان بو قوجه قطعه ، تاریخک بیلدیکی اک
 اسکی زمانلردن بری باشقیردستان صایلمقده در . حتی بورالری روسک حکم
 و اداره سی آلتنه کچدکدن سوکرا بیلە سیدیریا و قازاقستان استیلاسندە
 باشقیردلرک خیلی یارارلقلری طوقندیقندن ینە کندیلرینە باغشلاشمش ایدی .
 بوندن دولای قوشولری اولان دیگر تورک قبائلنک وروسلرک مدار معیشتی
 اولان یرلر غایت دار اولدینی حالە باشقیردلرک یرلری کنیش قالمشدر . بوکون
 بیلە آوروپای روسیدە ، روس و تورک رنجبرینک اراضیسی ارکک باشنە اوچ دورت
 نهایت اون بش یکرمی دوغمن زیاده دکلدن ؛ باشقیردستانده ایسه بر شەخصه
 بش ، آلتی یوز دوغم اراضی اصابت ایدیور . فقط باشقیردلر کوچبه حیاتدن ،
 حفری حیاته هنوز کچمک دورندە بولندقلرندن زراعتە ایچە آلیشامامشلردر .
 کنیش طوبراقلرینک بک آز برقسغنی کندیلری زرع ایدیورلر ؛ متباقیسی
 یا بوش طوربور ، یاخود بک جزئی بر اجرت مقابلهنده روس و تورک چفتچی
 مهاجرلرینە ساتیورلر . باشقیردلر کویلرندە بک فقیر ، بک ساده برحیات
 کچیریرلر ؛ فقط یاز کلدیمی کویلرینی ، تارلارینی ترک ایله صاقار ، دیم ، اورال ..
 نهرلری قیلرینە یا بیلەرق قیز ایچوب ذوق ایتمکدن وازکچە منزله .. عصرلردنبری
 مربوط اولدقلری کوجه لکک ، بدویلکک ، راحت ولذتی ، طوبراق قازوب
 اکین اکک ، سوکره اونی یچوب ، بوکوب اوگوتک کبی زحمتی ایشلرله
 اوضاشمالرینە مانعدر . لکن زوالیبار عاقل سعادتلرینک جزاسنی جابوق
 چکدیلر . یبانجیلر بو کنیش یرلرە سیل کبی آقیور ، اطرافدن
 اوشوشنلر غایت اوجوز فیثاتلرله باشقیرد طوبراغی آلیورلر ، بویوک
 بویوک چفتلک صاحی اولیورلر . سوک کونلردە آزیحق کوزلرینی آچمش اولان
 یچاره باشقیردلر ، مملکتلرینک یابانجیلر آغنه طوتلش اولدیغنی ، اک کوزل یرلرندە
 یرلی اولمایانلرک یورد قوروب اوطورمش بولندقلرینی کوردیلر ... بوکون
 باشقیردستانده بر میلیون قدر باشقیرد تورکاربیلە بر مقدار تیتر ، تاتار ، بولغار ،
 میشار تورکاری و برخیلی « بویوک » روسلر ساکنندر . تیتر ، بولغار و میشارلر

الجات مدنییه لسان ، قان و دین قارداشلیری اولان باشقیرلردن دها زیاده
آلشقین اولدقلرندن مکتب و مدرسه ایشلرندہ اونلر خیلی یاردملری طوقونیور
واونلردن عبرت آلاق باشقیرلردہ یواش یواش طویلا نیورلر ، یشامق استیورلر .
کچدیکمز موققلرک هر برندہ قیصافت ملیه لرله بر جوق باشقیرلرہ تصادف
ایدیوردق . کوکلم بونلر ایله کوریشمک ، حاللرینی صورمق ایستیوردی : یک
اوزاقلردن کتیردیکم تورک - مسلمان قارداشلرینک سلاملرینی تبلیغ ایتمک
آرزو ایدیوردم ... فقط قطاریمیزک متلاشیانه استعجالی ، توقف ایتمدیکی
استاسیونلردہ بر ، ایکی دقیقه دن زیاده قالماسی بواملمه مانع اولیوردی . کوکلمک
اک صمیمی یرلردن قوبان سلاملریمی آره صره موفق اولوبده و اغون
ینجیره سندن قارده شلریمه ابلاغ ایتمدیکم زمان قویو اسمر اللرک کوکسلره کلهرک
قارشولادیقنی کوریور ، سویلیور و متسلی اولیوردم .

هیچ خاطرمدن چیقمه یور : اوکلنه طوغری ایدی . بویوکه بر موققه
یاقلاش-یوردق ، بولجیلر بوراده قیز بولنه جققی سسویله دیلر ... واقعا موققه
کلدیکمزده بر جوق باشقیرد جوجقلرینک الیرندہ بولنان قیز شیشه لرینی بولجیلره
کوسترمک اوزره قالدیردقلرینی ، صالادقلرینی کوردک . فقط قطار ، بورادنده
توقف ایتمکسزین کچیوردی .. بو ، آراق یالکز بتم دکل ، بوتون بولجیلرک
جانینی صیقمشدی . لکن صیقتم جوق سورمدی : طاغلرینک ، بایرلرینک ،
اووالرینک ، نهرلرینک ... خلاصه بوتون کوزل محیطلرینک وحیاتلرینک الهام
وتأثیرله اسکی تورک بابالرمیزک قیصرق سودندن اوشقالی قیزی یایمقه اوکرمندکلری
یرلره کیتمکده بولندیغمی خاطرله دم ؛ انشالله ، قیزی اوراده بویله شیشه لرندن
بارداقلره قویهرق دکل ، طولوملردن آفاق لره طولدیرمق قانه قانه ایجه بیله جکم ..
شمدی آرتق یولک ایکی طرفندہ باشقیرد کویلری . بعضاً اوزاقدن کوی
مسجدلرینک مناره لری ، تارالارندہ جولوق جوجقلریله قادینلریله جالیشان
باشقیرد عائله لری جوقه کوریلکه باشلامشیدی ؛ بوندن باشقیردک اسکی مرکزی
اولان «اوقاه» شهربنه یاقلاشدیغمز آکلاشیلدیوردی . بوشهر مفتی حضرتلرینک ،
محکمه اسلامیه نک مقری اولوق اعتباریله شمالی روسیه مسلمانلری ایچون یک مهم

بر مرکز در . لکن بن ایلویه کیتمه به قازاقلره قاووشمه به یک استعجال
ایتدیکمدن ، اوفای عودتده زیارت ایدم جکم .

..

قطاریمز اوفادن قالقهرق بر آژ . آق ایدیل ، ساحلی تعقیب ایتدکدن
سوکرا اورمانلر آراسندن اورال طاغلرینه طوغری ایلرولمکه باشلادی ؛
اورال طاغلرینک یوکسک تپه لری اوزاقلردن سچلیوردی .

ایکندی اوستی آرتق طاغلر آراسنه کیرمشدک . بو طاغ آرالرینک قابل
سکنا اولان محللرینه بویوککلکری ، عمرانلریله زنکینلکری آ کلاشیلان روس
کویلری قورواش . عنعنه ملیه مزده مهم و پارلاق موقعی اولان بو طاغلر آره سنده
دیکیش طوتدیره ماش اولمقلغمز ، قلمده کدرین بر تاثیر اویاندیردی . صباحه
قارشى طاغلردن جیقمش ، آرتق دوم دوز اووودن ، اورمانلقلردن قایوب
کید یوردق ...

بیله تم اومسقی به قدر آلینش اولمغله برابر جیلا بئسقیده بر کون توقف
ایله یورغوناق آلمایه قرار ویردم . قطاردن اینوب غیاباً طانیدیغم شهرک کنج
امانه مسافر کیتدم . بر معتاد سهاور یاننده طاتلی بر مصاحبه طالدق . امام
افندی استانبول وقایعنی نیم قدر بیلوردی . آنجق بعض وقایعک اسباب وحکمتی
آ کلا یامبور و بندن مجلس مبعوثانده کی اختلافلری استیضاح اید یوردی .
امام افندی ، دولت عثمانیه نك استقباله نیکیندی : هر حالده تورکیه پاشایه جق ،
دیوردی .

فقط استانبولده بردن اون بیک خانه نك یانوب کول اولسنی (مرجان
و آق سرای حریق) حوصله ادراکته بر درلو صیقدره مه یور : - بو نصل اولور ؟
بوکا ناصل مساعده اولتور ؟ .. دیه اظهار حیرت اید یوردی .
امام افندی ، مکتبلرینی کوستردی . مکتب جدآ ، ای وکوزلدی :
یب یکی ، ترتیمز ، صنفلری مکمل .

مکتبک یانی باشنده ، جامع شریفه متصل منتظم ، تمیز بر سالونه کیردک .
دیوارده کی رافلر کتابلر ایله طولوایدی . اورته ده کی ماصه لرك اوزرنده تورکجه ،

روسجه جریده لر ، مجموعه لر یاتیوردی . ماسه باشلرند . مطالعه ایدنلرده خیلی غایبه لك ایدی . قیافتلرندن ، ایدنلرندن چوغنك تجارخانه مستخدمینی اولدیغی آکلاشیلبوردی . [۱]

استانبولدن یکی کان « طنین » ی کوزدن کچریوردیم که قرائتخانه خدمتچیدی . جمعه وقتی حلول ایتمش اولدیغندن قرائتخانه نك قاپانه جغنی جمله مزه اخطارایتدی . هیمز جامع شریفه کیتدک .

جامعدن امام افندی نك خانه سینه عودت ایتدی کمزده مصاحبه دونوب دولاشوب قادینلرک تستری ، یعنی حجاب مسئله سینه کادی . امام افندی مصرده منتشر « تحریر المرأة » نام اثری مطالعه ایتمش ، بکنمش ، « المرأة المسلمة » نی کورمش . فقط او قدر متین بوله مامش ایدی . بناء علیه حجاب طرفدار کورونموردی . استانبولده بو مسئله حقده نه کبی فکرلر موجود اولدیغنی بندن سوردی .

(بیتدی)

ملیم ثابت

مکتوب

رهبر ایلمز

محترم « تورک یوردی » مجموعه سی مدیرینه

تورک اوجاغنك هر کون یکی آدیملر آندیغنی کورده دهک سوشلردیم . فقط تورکلرک جوغنی هنوز درین بر اویقوده ... نك توك اویانان تورکلر کوندن کونه آتیور ... کوکل ایسته یورکه بو تکلر ، چفتلری ، چفتلرده کومه لری اویاندیرسین .

تورک اوجاغنك تنظیم مساعیسه یاریم ایدرم امیدبله عقلمه کان بعض شیلری یازیورم : تورکلرک اوطوردینی بوتون ولایت خلقنك سویله دکلری (تورکیلری) تدقیق وهرتورک ایلندن برزتورکی چاغران تورک تدارک ایتلی ، سوکرا مناسب برمحله برشنک یایمیلی بو شنلکده ملی تورکیلری اوقوتلی هر تورکک بو شنلکه قوشه قوشه کلجکی

[۱] روسیه تورکلکنک هر طرفنده اولدیغنی کبی بو ملی قرائتخانه نك ده جیلانسی سحرلر و جبارتخانه لر مستخدمینی طرفندن تأسیس ایدیلش اولدیغنی سوروب اوکرندم .